

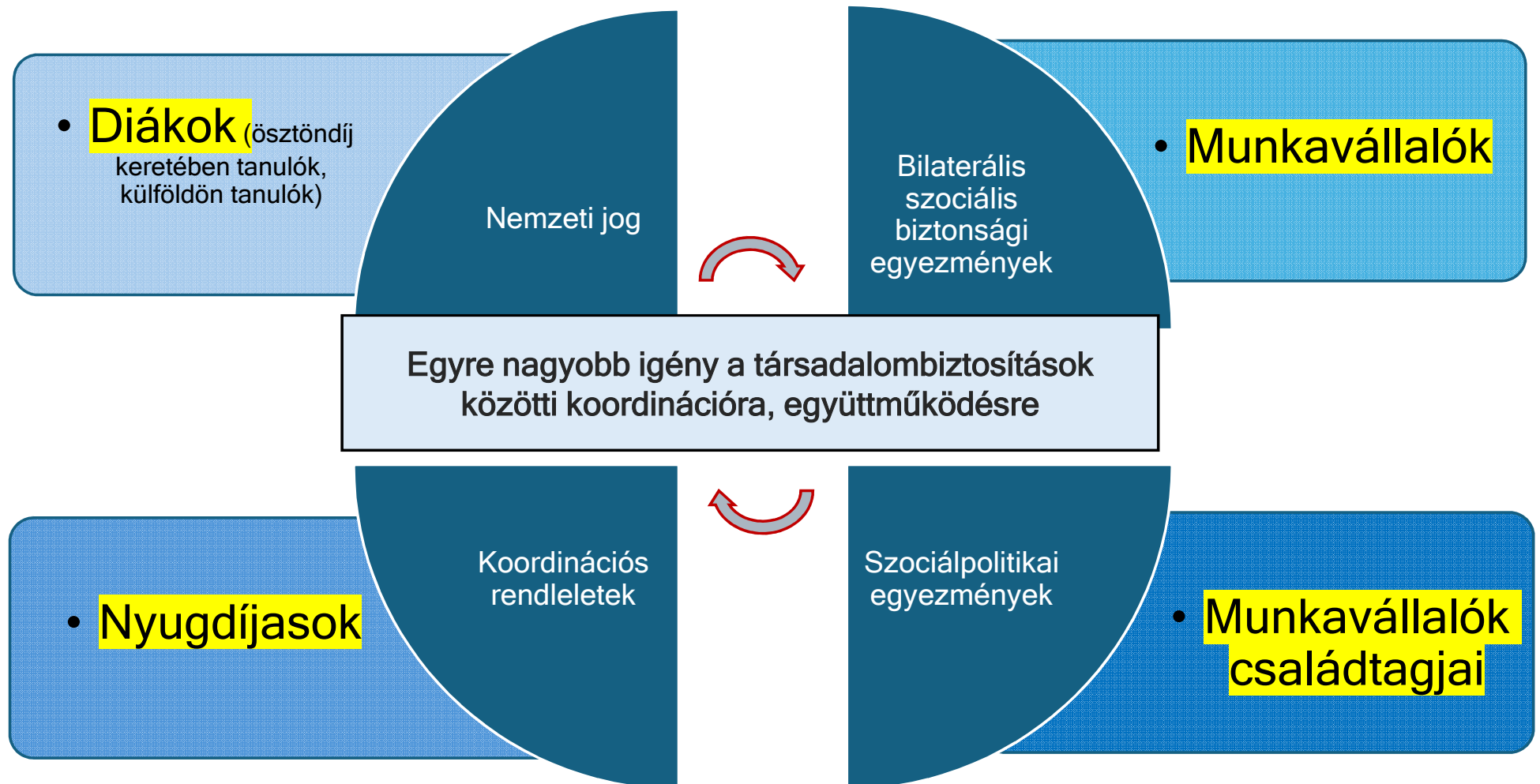

Társadalombiztosítási ellátások a nemzetközi „had”szintéren

Előadó : Dr. Bogdán Zsuzsanna
társadalombiztosítási szakértő

XIX. SOPRONI PÉNZÜGYI NAPOK
2025.09.24-26.

Globalizáció hatása a társadalombiztosításra

Nemzetközi „mozgásformák” a tb. ellátások tükrében –külföldiek Magyarországon

Nemzetközi „mozgásformák” a tb. ellátások tükrében - magyarok külföldön

Külföldi munkavállalás bejelentése

- EGT tagállamban, Svájcban, az Egyesült Királyságban, nemzetközi szervezetnél, ellátások biztosítására nemzetközi egyezményrel érintett országba munkavégzés céljából távozonak bejelentési kötelezettsége van.
- Lakóhelye szerint illetékes kormányhivatalnál a Bejelentő lap és tájékoztató a külföldön biztosítással rendelkező személyek számára (bejelentő lap és tájékoztató) - EGT elnevezésű nyomtatványt kell benyújtania. (EGT-Svájc, nemzetközi egyezmény) NEU 70. sz. nyomtatvány
- Bejelentő lap és tájékoztató a külföldön biztosítással rendelkező személyek számára (bejelentő lap és tájékoztató) - saját nemzetközi szervezet szociális biztonsági rendszerében lesz NEU 71. G
- Következmény: TAJ ideiglenesen érvénytelen,
- az EU kártyát pedig vissza kell küldeni!

A társadalombiztosítás által nyújtott ellátások uniós állampolgárok esetében

- Egészségügyi ellátás Uniós állampolgárok esetében

Orvosilag szükséges sürgős beavatkozások, kórházi kezelés, sürgősségi ellátás, receptköteles gyógyszerek, (EU egészségbiztosítási kártya)

- EU-s országban történő munkavállalás esetén:

Ahol biztosított a munkavállaló a biztosítás helye szerinti ország egészségbiztosítója látja el a biztosítottat.

Lakóhelyen történő kezelés is lehetséges (formanyomtatvány: S1-es igazolás).

Pénzbeli ellátásokra (táppénz, Csed, GYED és a családi ellátások) az adott ország nemzeti szabályai szerint jogosultak a biztosítottak.

Európai Egészségbiztosítási kártya

Érvényesség: az egészségügyi szolgáltatásra jogosultság végéig, de legfeljebb a kiállítástól számított **120** hónap.

Ha a kártyabirtokos magyarországi egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsága a Kártyán feltüntetett **érvényességi** idő alatt (pl. külföldre költözés miatt) **megszűnik**, a Kártyát haladéktalanul vissza kell szolgáltatni az azt kiállító **kormányhivatalnak**.

Jogosultság nélkül egy másik tagállamban igénybe vett egészségügyi szolgáltatások költségeiért a szolgáltatást igénybe vevője viseli a felelősséget.

Mire jogosít az EU kártya?

- Az EGT egy másik tagállamában, illetve Svájcban* való **átmeneti tartózkodása** során **orvosilag szükségessé váló ellátások** igénybevételére, vagyis
  - a Kártyát csak az adott állam társadalombiztosítási szervével szerződött szolgáltató fogadja el,
  - az adott állam társadalombiztosítása/egészségügyi szolgáltatója által nyújtható ellátások igénybevétele esetén, és
  - az adott tagállamban biztosítottak által is fizetendő önrészekre/kötelező hozzájárulásokra a Kártya nem nyújt fedezetet.

Az Eu. kártya külföldi gyógykezelés céljából történő külföldi tartózkodás esetén nem használható fel.

*Szerbiában a két állam egészségbiztosítói közötti megállapodás alapján sürgősségi ellátások vehetők igénybe átmeneti tartózkodás esetén EU-Kártyával.

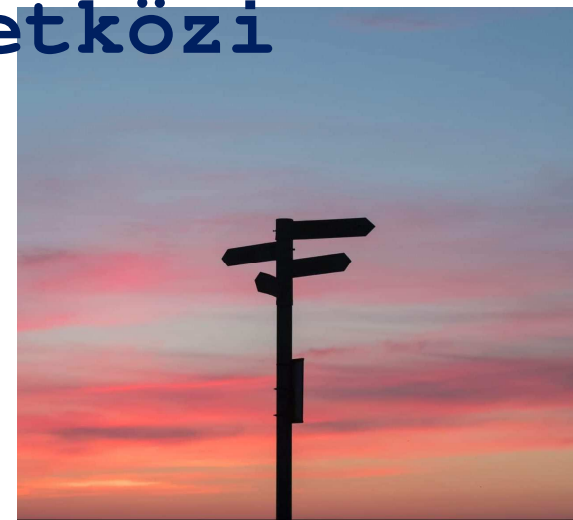
A társadalombiztosítás nemzetközi dimenziói

EU- kordinációs rendeletek

883/2004. és a 987/2009/EK rendeletek

- Egyenlő elbánás elve (4. cikk)
- Egy állam joghatósága alá tartozás elve
- Időszakok összesítése 6. cikk
- Ellátások exportálhatóságának elve
- Ellátások halmozódásának megakadályozása

Kétoldalú nemzetközi szociális egyezmények

SZOCIÁLPOLITIKAI ES EGÉSZSÉGÜGYI EGYEZMÉNYEK EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSRA VONATKOZÓ KÖZÖS JELLEMZŐJE

Az egyezmények alapján elsősorban

- életet veszélyeztető állapotok és betegségek ellátásai, valamint
- azok maradandó egészségkárosító hatásának megelőzése érdekében
- a beteg állapotának stabilizálása céljából végzett beavatkozások nyújtandók.

Az ellátás az esetek nagy többségében ingyenes, kivéve, ha az adott államban biztosítottak is csak térítés mellett vehetik igénybe a sürgősségi ellátást.

Ebben az esetben a magyar állampolgároknak az adott országban biztosítottak által is fizetendő térítést kell fizetniük. A sürgősségi ellátás esetén fizetendő ún. „önrészt” a magyar egészségbiztosítási szerveknek nem áll módjában megtéríteni.

A sürgősségi ellátást csak a kötelező biztosítási rendszerben működő szolgáltatónál lehet útlevél ellenében igénybe venni.

Szociális biztonsági egyezményeink közös jellemzői pénzübeli ellátások szempontjából

- Az egyezmény hatálya alá tartozó személyeket az egyik szerződő fél jogszabályai szerint ugyanolyan jogok illetik meg és ugyanolyan kötelezettségek terhelik, mint az adott szerződő fél állampolgárait.
- A pénzübeli ellátások - amelyek tekintetében valamely szerződő fél jogszabályai szerint igényjogosultság áll fenn - nem csökkenthetők, nem módosíthatók, nem függeszthetők fel, nem vonhatók meg azért, mert a jogosult a másik szerződő fél felségterületén tartózkodik.
- A pénzübeli ellátásokat az illetékes intézmény a rá vonatkozó jogszabályok szerint folyósítja.
- Az ellátások utalása a másik szerződő fél állampolgárai részére a saját állampolgárokkal azonos feltételek szerint történik, abban az esetben is, ha ezen személyek harmadik országban tartózkodnak.

Tanulmányok folytatása EGT-s tagállamban

- Ha ösztöndíj keretében (pl. Erasmus), akkor az EU-kártyára, az orvosilag szükséges beavatkozást elvégzik. - tanulóbiztosítás (Havi 20-22 eurótól)
- Ha nem ösztöndíj keretében megy ki, akkor Magyarországon megszűnik az egészségügyi szolgáltatásra a jogosultsága.

Családi ellátások az Unióban

- Családi ellátás: minden olyan természetbeni vagy pénzbeli ellátás, amelynek célja a családi kiadások fedezése, (a rendeletben szereplő tartásdíj megelőlegezése és különleges szülési juttatások és örökbefogadási támogatások kivételével)
- Családi pótlék, gyermekgondozást segítő ellátás, gyermeknevelési támogatás, örökbefogadói díj, gyermekgondozási díj,
- Az illetékes teherviselő tagállam: ahol a szülő biztosított, még ha a gyermek másik országban él is.
- Koordinációs rendelet: ha mindkét szülő biztosított, de más-más országban, akkor a gyermek életvitelszerű tartózkodási helye határozza meg az illetékes teherviselő tagállamot.
- Az illetékes teherviselő ország nemzeti szabályai szerint állapítják meg a családi ellátásokat.
- A magasabb összegű ellátás elvét alkalmazzák.

Nyugdíjellátások

- A **koordináció elve érvényesül**, azaz minden érintett ország a saját nemzeti jogszabályait alkalmazza az ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálata során, az ellátások megállapítására irányuló **eljárásra azonban közös szabályok vonatkoznak**.

A koordinációs rendeletek tárgyai hatálya az alábbi magyar ellátásokra terjed ki:

- öregségi nyugdíj, ide értve a nők kedvezményes öregségi nyugdíját is,
- özvegyi nyugdíj, ideértve a baleseti özvegyi nyugdíjat is,
- árvaellátás, ideértve a baleseti árvaellátást is,
- szülői nyugdíj, ideértve a baleseti szülői nyugdíjat is,
- korhatár előtti ellátás,
- átmeneti bányászjáradék,
- táncművészeti életjáradék,
- baleseti járadék.

Nyugellátások

- Jogosultság elbírálása minden esetben az ellátást megállapító ország jogszabályai alapján történik, ezért a magyar nyugdíjigények elbírálása során a koordinációs rendeletek mellett a magyar társadalombiztosítási jogszabályokat is alkalmazni kell !!
- Más országban megszerzett jövedelem nem vehető figyelembe!
- DE!! az ellátásra való jogosultsághoz azonban más országban megszerzett szolgálati időt figyelembe vesz.

Nyugellátás . . .

Nyugdíj összeg számítás:

- **Először** azt kell vizsgálni, hogy az igénylő jogosult-e a kérelmezett ellátásra, a magyar szabályok alapján. Amennyiben igen, akkor kiszámításra kerül az ellátás összege csak a magyar szolgálati idő és a magyar jövedelmi adatok figyelembevételével. Ez az összeg független ellátás.
- Abban az esetben, ha az igénylő a magyar szolgálati idő hiányában nem jogosult a kérelmezett ellátásra, a független ellátás összegét nem lehet kiszámítani.
- **Másodszor** kiszámításra kerül az ún. arányos ellátás. Ez azt jelenti, hogy a magyar ellátás összegének meghatározása során a magyar és a külföldön megszerzett szolgálati idő is figyelembevételre kerül, az arányos összeg számításához azonban kizárólag a Magyarországon megszerzett jövedelmek kerülnek beszámításra.

Határ menti ingázók ellátása

A napi szinten ingázók (pl. Szlovákiából Ausztriába) külföldi szabályok alá esnek.

Ők is a munkavégzés helyén fizetik a járulékokat, de gyakran a lakóhelyükön veszik igénybe az egészségügyi szolgáltatásokat (például gyerekorvosi szolgáltatásokat).

S2-es nyomtatvány kell hozzá. (Az S2 vagy E112 jelű nyomtatvány funkcióját tekintve nem más, mint a külföldi biztosító által kiállított költségátvállalást tanúsító igazolás.)

A pénzbeli ellátásokra a biztosítás helye szerint országban, az adott ország nemzeti szabályai szerint jogosultak.

The image shows a sample of an S2 form, which is a document used for cross-border healthcare coverage. It is titled 'S2' and 'Tervezett egészségügyi ellátás' (Planned medical treatment). The form contains sections for personal data, the issuing institution, and the planned treatment. It is a standard European form for the purpose of the S2 system.

Távmunkában dolgozók ellátásai...

- Főszabály, a biztosítás- a munkavégzés helye szerinti országban van!
- Távmunkavégzés esetén ez megváltozhat!
- DE csak akkor ha a munkáltató székhelye szerinti állam és a munkavállaló lakóhelye szerinti állam is aláírta a határokon átnyúló távmunkáról szóló keretmegállapodást (TWA)
- A TWA egy modern, rugalmas megállapodás, amely a **határon átnyúló távmunkát** támogatja anélkül, hogy a munkavállaló TB-státusza szükségtelenül változna. Ennek célja, hogy ne érje hátrány azokat, akik home office-ban dolgoznak külföldről, és a munkáltatók is megőrizhessék adminisztratív kontrolljukat.

Az előadás időpontjában Magyarország még nem írta alá.

Kihívások–megoldások

Adminisztratív nehézségek

- Nyelvi akadályok, bonyolult ügyintézés
- Eltérő rendszerlogikák
- Hosszú ügyintézési idők

Szükséges reformok

- Digitális igazolások (pl. e-A1, e-U1)
- Egységes TB-számla/azonosító létrehozása EU-s szinten???
- Ellátások „átlátható hordozhatósága”

Megfelelő tájékoztatás/tájékozódási lehetőségek hiánya

A jövő feladata.....

hogy a „nemzetközi hadszíntér” ne háborús zónaként,
hanem lehetőségek terepeként jelenjen meg
az európai polgárok számára.

Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket!